

БОТАНІЧНИЙ САД ЯК ОСЕРЕДОК ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Дунаєвська О.Ф., Козловський О.Ю.

Житомирський національний агроекологічний університет

Васильченко В.С.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Екологічне виховання – це організований і цілеспрямований процес формування системи наукових знань про природу і суспільство, поглядів і переконань, що забезпечують становлення відповідального ставлення молоді до природи, реальним показником якого є практичні дії студентів по відношенню до природного середовища, що відповідають нормам людської моральності [1, с.32]. Колектив екологічного факультету щороку бере участь у проведенні міських та обласних екологічних фестивалів, роботі Малої академії наук, святкуванні дня міста, в різних екологічних акціях тощо. Зокрема, протягом останніх років наші студенти взяли участь у районному фестивалі «Голос Землі» (м. Коростишів), у районній конференції з екологічного виховання на уроках екологічного циклу (с. Левків), в екологічному фестивалі «Свіжий вітер» (сміт Озерне), міських та екологічних фестивалів у м. Житомир. Щороку в рамках участі в акції «Чиста Україна – чиста Земля» студенти та викладачі факультету впорядковують різноманітні об'єкти: лівий та правий берег річки Тетерів, територію біля Монументу слави, гідропарк та міський пляж, парк відпочинку імені Ю. Гагаріна, ботанічний сад ЖНАЕУ. У рамках акцій «Зелений паросток майбутнього», «Всеукраїнська весняна толока», «День довкілля» до роботи були залучені й учні місцевих шкіл, спільно з якими було знищене стихійне (несанкціоноване) сміттєзвалище у селі Левків, розчищено береги малих річок (Путятинка, Лісова, Кам'янка) [2, с.14].

Ботанічний сад Житомирського національного агроекологічного університету відіграє важливу роль у формуванні екологічного світогляду та екологічному вихованні, дозволяє поєднувати набуті в аудиторіях теоретичні знання з їх практичним втіленням. Адже екологічна освіта майбутнього фахівця-еколога полягає не лише у присутності на лекціях, участі в семінарах та виконанні лабораторних робіт, але й у підготовці до практичної діяльності з обраної спеціальності.

Екологічну освіту слід розглядати як сукупність екологічних знань, екологічного мислення, екологічного світогляду, екологічної етики, екологічної культури. Головною метою екологічної освіти є: оволодіння науковими знаннями про довкілля, складні взаємозв'язки в природі, що склалися протягом тривалого історичного розвитку; формування знань і вмінь дослідницького характеру, спрямованих на розвиток інтелекту, творчої і ділової активності; розуміння сучасних проблем навколишнього природного середовища і

усвідомлення їх актуальності, в тому числі, для України; формування екологічної свідомості та культури особистості, усвідомлення себе частиною природи. Система екологічного виховання передбачає врахування таких основних її аспектів: національного та регіонального підходів до вибору навчального матеріалу екологічного спрямування; гуманістичну спрямованість і зростаючу роль екологічних чинників у вирішенні глобальних проблем людства; збереження фізичного і духовного здоров'я людини; об'єктивності у розкритті основних екологічних законів та понять, що дають підстави вважати екологію наукою, яка розвивається, намагаючись вирішувати проблеми довкілля; зв'язку між набутими екологічними знаннями і життям, розкриття їх цінності не лише у виробництві, а й у повсякденному житті людини [3, с.32].

З метою екологічного виховання студентів поряд із традиційними заняттями ефективними формами є: проведення екологічних фестивалів до Всесвітнього Дня Землі, конкурсів екологічного плакату, літературного твору. Власна праця з догляду за рослинами і тваринами, охорона природних об'єктів: водойм, парків, квітників, скверів; проведення Днів лісу, Днів птахів, відзначення професійних свят підвищують дієвість екологічного виховання, сприяють перетворенню набутих знань в екологічні переконання.

Студентська молодь бере активну участь в створенні громадських екологічних організацій, проведенні масових природоохоронних акцій, організації акцій щодо збереження біорізноманіття, проведення конкурсів, конференцій, фестивалів та виставок, організації екологічних таборів. Так, у 2006 році випускниками та студентами Національного університету «Києво-Могилянська академія» (далі НаУКМА) була створена екологічна організація ЕкоКлуб «Зелена Хвиля», робота якої направлена на сприяння збереженню навколишнього природного середовища шляхом просвітницької діяльності та практичних заходів. ЕкоКлуб надає студентам НаУКМА можливість набути професійного досвіду природоохоронної діяльності; сприяє самореалізації екологічно свідомих студентів і згуртуванню студентської громади навколо проблем охорони навколишнього природного середовища. На сьогоднішній день здійснено такі проекти: запроваджено роздільний збір відходів на території НаУКМА, проведено фотовиставку "Чорнобиль сьогодні: 20 років після аварії", встановлено велопарковку (проект "На велосипеді на навчання"), започатковано створення колекції та показ освітніх природничих фільмів (проект "Зелений кінотеатр") та ін. [4].

Література

1. Курняк Л.Д. Екологічна культура: поняття і реальність / Л.Д. Курняк // Вища освіта України. – 2006. – №3. – С. 32-37.
2. Козловський О.Ю. Організація виховної роботи зі студентами на екологічному факультеті ЖНАЕУ / О.Ю. Козловський, П. М. Малярчук, О.А. Дереча. – Житомир: ЖНАЕУ, 2010. – 104 с.
3. Колесник Ю.Л. Специфічні особливості морально-екологічного виховання в технічному університеті / Ю.Л. Колесник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/domtp/2011_5
4. www.ecoclub.kiev.ua